

Reactie op de vragen uit de chat van de derde digitale bijeenkomst 'De Transitievisie Warmte: gezamenlijk werken we stap voor stap toe naar een aardgasvrije omgeving in de Hoeksche Waard' op 6 september 2021

Nummering	Vraag of reactie deelnemers	Gekopieerde vraag uit chat	Antwoord gemeente Hoeksche Waard
1.	Vraag	Oh... we zijn gemute... dus mond houden en luisteren? Hoe wil de gemeente HW vorm gaan geven klasse maatschappij? Ik mis dat namelijk in de visie.	Om een overleg voor iedereen prettig te laten verlopen spreken we in het begin spelregels af. Het klopt dat in deze bijeenkomst het uitgangspunt was om vragen via de chat te stellen. Zo heeft iedereen een gelijke kans om zijn vraag te stellen. In ons digitale rondje langs de dorpen was er ook mogelijkheid om mondeling vragen te stellen. De gemeente wil geen vorm geven aan een klassenmaatschappij (zie ook vraag 18 over een klassenmaatschappij) en gelooft in gelijke rechten en kansen voor iedereen. Bij de energietransitie heeft iedereen een andere hulpbehoefte en daar spelen wij zo goed mogelijk op in.
2.	Vraag	Weet iemand toevallig wat de boete is in de gemeente HW voor het leggen van een electra kabel over het trottoir zonder vergunning?	Deze vraag heeft geen betrekking op de Transitievisie Warmte.
3.	Vraag	Welke onderzoeken gaat de gemeente faciliteren om veiligheid aardwarmte te kunnen garanderen?	We zijn bezig met een onderzoek naar geothermie en zullen daarin alle aspecten van aardwarmte meenemen. Mocht aardwarmte potentie hebben dan kan dit alleen ingezet worden als dit veilig is. Net zoals nu aardgas veilig moet zijn.
4.	Vraag	Duurzame vervanging cv werd in promotie filmpje van gemeente HW vermeld. Wat is een duurzame vervanging?	Een duurzame vervanging van de CV-ketel kan elke oplossing zijn die er besproken is tijdens deze bijeenkomst. Het uitgangspunt is dat u uw huis of gebouw op zo'n manier verwarmt dat er geen CO ₂ meer vrijkomt zoals bij de verbranding van aardgas nu. Het kan dus ook een ander gas zijn in een aangepaste CV-ketel.
5.	Vraag	Is er ook een deelnemerslijst beschikbaar?	Bij de gemeente is een deelnemerslijst bekend maar deze mag vanwege privacy redenen niet verder verspreid worden.

6.	Vraag	Ik mis 1975 - 1991	Er miste inderdaad 1 groep.
7.	Vraag	Klimaatneutraal, gemeente wilde dit toch in 2040 gerealiseerd hebben? Is die visie aangepast?	De ambitie is niet aangepast. In het programmaplan duurzaamheid staan de ambitie weergegeven: Hoeksche Waard klimaatneutraal in 2050 en energieneutraal in 2040. Dit programmaplan is eind 2020 vastgesteld door de raad met deze ambities en is in de tussentijd niet veranderd.
8.	Vraag	Dus met de nieuwbouw over de komende jaren zitten we al aan de 7500 woningen?	Nee, als er nieuwbouwwoningen bijkomen, worden deze aardgasvrij gebouwd. Het percentage aardgasvrije woningen neemt daardoor echter niet of nauwelijks toe. De genoemde 7.500 woningen betreffen bestaande woningen die nu nog niet aardgasvrij zijn.
9.	Vraag	En de bedrijven?	Ook bedrijven worden in de toekomst aardgasvrij . Elk gebouw wat nu aardgas gebruikt, stapt over naar een manier van verwarmen waarbij geen aardgas wordt gebruikt.
10.	Vraag	Blijven de huidige aardgasleidingen in de grond voor mogelijke andere gassen zoals groengas, H2 etc.?	Ons uitgangspunt is wel om deze te laten liggen. Het aardgasnetwerk is in beheer bij Stedin, waar wij mee in gesprek zijn. Wij gaan hier als gemeente dus niet alleen over.
11.	Vraag	Interesse ja, maar ik mis de visie hoe de burger kan participeren... Samen aan de slag?????	Participeren is mogelijk door uw mening tijdens de bijeenkomst, en alle vorige bijeenkomsten te geven. Al deze meningen nemen we mee in de visie die ter inzage ligt. Er worden nu ook nog geen keuzes gemaakt, zoals tijdens de presentatie is uitgelegd, er wordt alleen in beeld gebracht welke alternatieve oplossingen er in de Hoeksche Waard zijn voor elk dorp of wijk. Op dit moment ligt de concept Transitievisie Warmte ter inzage, iedereen kan hier zijn reactie op geven.
12.	Vraag	NAM en Gasunie hebben gezegd dat het landelijke gasnet relatief geschikt gemaakt kan worden voor H2. Wat betekent dat voor de visie?	Op dit moment is er nog niet voldoende groene waterstof beschikbaar om een overstap naar groene waterstof te maken. De Transitievisie Warmte is een momentopname en op dit moment is er nog niet voldoende duurzaam opgewekte energie beschikbaar om daar groene waterstof van te maken. Daarbij gaat er behoorlijk wat energie verloren bij het maken van waterstof. Voor de visie betekent dit dat we waterstof in de gaten

			houden voor de toekomst en mogelijk later, bij een actualisering van de visie, als alternatief beschikbaar komt. Of en wanneer dit is, hangt af van de ontwikkelingen van groene waterstof en de andere alternatieven.
13.	Vraag	Kunt u opsommen welke burgerinitiatieven er zijn?	Er zijn wel een aantal burgerinitiatieven bekend, maar sommige hiervan zijn nog dusdanig pril dat we die nog niet hier willen benoemen.
14.	Vraag	Hoe gaat u in gesprek met de wijken?? Of zullen we gewoon zeggen dorpen?	Als we samen met een wijk of dorp aan de slag gaan, wordt iedereen daar benaderd. Zoals tijdens de presentatie is aangegeven worden de wijk- en dorpsuitvoeringsplannen samen met alle gebouweigenaren gemaakt. Hoe dit er precies uit ziet, is afhankelijk van de initiatieven in de wijk of het dorp en welke rol men precies wil pakken. Uitgangspunt is echter altijd dat het een gezamenlijke aanpak is en niet een aanpak van alleen de gemeente.
15.	Vraag	Wanneer wordt dat dorpen wijken plan vastgesteld?	Dit is mede afhankelijk van wanneer er een goed alternatief voor de wijk of het dorp beschikbaar is en in hoeverre de inwoners en andere gebouweigenaren daar samen met de gemeente en bijvoorbeeld de woningcorporatie overeenstemming over kunnen bereiken. Zoals gezegd wordt een dergelijk plan in gezamenlijkheid opgesteld. Dus als de meerderheid tevreden is met dit plan dan kan deze worden vastgesteld.
16.	Vraag	Welke inspraak hebben de dorpen dan?	Zoals gezegd wordt een dorps-/wijkuitvoeringsplan in gezamenlijkheid opgesteld. Het is het plan van het dorp of de wijk en niet van de gemeente. Met elkaar wordt gekozen voor een alternatief en bepaald hoe het hele proces verder zal verlopen.
17.	Vraag	Heeft Stedin genoeg capaciteit en mogelijkheden om bv naar all-electric te komen in de geplande tijd?	Netcapaciteit wordt een steeds groter probleem, niet alleen in de Hoeksche Waard. Dit is één van de activiteiten welke ook bovenaan staat in het uitvoeringsprogramma "Hoeksche Waard richting energieneutraal". We zijn ook in gesprek met Stedin over de netcapaciteit en de mogelijke uitbreiding daarvan. Daarnaast wordt ook gekeken naar andere ontwikkelingen, zoals het opslaan van stroom en warmte in verschillende soorten 'accu's'
18.	Vraag	De visie houdt dus in het creëren van een	Zie het antwoord op vraag 1.

		klassenmaatschappij.	
19.	Vraag	Waterstofgas??? Waar gaat u groene waterstof vandaan halen?????	Vooralsnog is groene waterstof nog niet voldoende voor handen. Maar mogelijk zijn er ontwikkelingen in de toekomst waardoor deze wel meer beschikbaar zal komen. Nu uitsluiten doen we dus niet.
20.	Vraag	Dus financieel ontzorgd?	Haalbaar en betaalbaar is het uitgangspunt. Iedereen moet mee kunnen doen maar dit zullen we niet kunnen realiseren zonder hulp van de Rijksoverheid en haar Klimaatfonds.
21.	Vraag	"We" gaan aan de gang, maar hoe gaan inwoners dat betalen?	De oplossingen moeten haalbaar en betaalbaar zijn voor iedereen. Daarvoor zijn inderdaad financiële oplossingen nodig. Wij als gemeente kijken daarbij ook vooral nog naar Het Rijk. Kort geleden is door het kabinet aangekondigd dat er meer geld beschikbaar komt voor het klimaat, waaronder subsidies. We wachten af hoe dat er precies uit zal komen te zien.
22.	Vraag	Kostenspreiding door op korte termijn te starten met collectieve aankopen/regelingen met lokale ondernemers.	Dat is inderdaad één van de uitgangspunten nu.
23.	Vraag	Top visie... Mis alleen nog even het prijskaartje... https://www.filopopers.nl/kop-in-ad-zet-kwaad-bloed-in-nieuw-beijerland/	Het financiële plaatje verschilt nogal, omdat woningen verschillend zijn en er mogelijk al maatregelen zijn getroffen. Daar is dus nu niet één antwoord op te geven. Met de voorbeelden die in de presentatie voorbij zijn gekomen is er wel een indicatie gegeven.
24.	Vraag	Ik heb begrepen dat (diepe) geothermie voorlopig in de ijskast is gezet omdat de subsidie pot van het rijk vooral besteed wordt aan CO2 opslag. Klopt dat?	Wij zijn hier niet van op hoogte en wachten nu ons onderzoek voor geothermie af waarna we conclusies kunnen trekken.
25.	Reactie deelnemer		Voor voorbeelden verduurzaming zie www.thuisbaas.nl van de Stichting Urgenda.
26.	Vraag	Financiële plaatje, hoe kunnen we onafhankelijke informatie ontvangen	Via het Regionaal Energieloket kan een onafhankelijk advies verkregen worden: www.regionaalenergieloket.nl
27.	Vraag	Voorlichtingscentrum op	Dit is de woonwijzerwinkel, welke

		Heiplaat van de regionale gemeenten.	inderdaad een mooi centrum hebben staan. Dit is niet het energieloket waar de gemeente mee samenwerkt. Gemeente Hoeksche Waard werkt samen met het Regionaal Energieloket (www.regionaalenergieloket.nl)
28.	Vraag	Hoe weten we wanneer er subsidie beschikbaar is voor besparingen, anders blijft men wachten met besparen.	Op de website van het Regionaal Energieloket (www.regionaalenergieloket.nl) zijn alle subsidies die op dat moment beschikbaar zijn opgenomen. Als er nieuwe subsidies komen, communiceren wij dat ook vanuit gemeente Hoeksche Waard.
29.	Vraag	Onderscheid individueel in eigen huis warmte opwekken tegenover buitenshuis warmte opwekken. Is er in de tweede keuze onderscheidt mogelijk tussen gezamenlijk door bewoners van een wijk t.o.v. opwek warmte door b.v. ENECO?	Dat is één van de keuzes die de bewoners zelf kunnen maken. Als de wijk of het dorp zelf alles wil regelen dan kan dat, maar er kan ook voor worden gekozen dit gedeeltelijk of volledig door een bedrijf (zoals bijvoorbeeld Eneco) te laten regelen.
30.	Vraag	Subsidiereregelingen zijn in grote mate inmiddels beschikbaar. Zie site overheid.	De subsidies staan ook op de website van het Regionaal Energieloket www.regionaalenergieloket.nl
31.	Vraag	GEEN INSRAAK DUS! BIJ INVLOED MOET ER EEN KEUZE ZIJN DIE IS ER NIET.	Als er een alternatief voor aardgas wordt gekozen moeten er wel meerdere opties beschikbaar zijn om een keuze te kunnen maken. Dit staat dus los van keuzevrijheid maar heeft puur met de fysieke beschikbaarheid te maken. Iedere inwoner kan zijn reactie geven op de Transitievisie Warmte. Op verschillende momenten in het proces van de Transitievisie Warmte zijn er mogelijkheden geweest om hierin mee te denken. Dat kan nog steeds. De keuze voor een alternatieve warmteoptie wordt, zoals tijdens de presentatie is aangegeven, pas gemaakt in het wijk- of dorpsuitvoeringsplan. Daar heeft elke gebouweigenaar in een wijk of dorp invloed op.
32.	Vraag	Worden die dorp/wijk plannen	In 2022 starten wij met de wijk-/dorpsuitvoeringsplannen. We kunnen uiteraard niet in alle dorpen of wijken

		dan wel binnenkort opgestart?	tegelijk aan de slag. Bovendien is nog niet voor alle wijken of dorpen een goed alternatief voor handen. Dit zal dus stapsgewijs gebeuren richting 2030 en verder.
33.	Reactie deelnemer	Veel werkzaamheden zijn zelf te doen zoals isoleren dak en vloer. Wij hebben ons eind jaren 70 huis reeds energieneutraal gemaakt.	
34.	Vraag	Hebben jullie die kosten per wijk of gemeente al in beeld??	Nee, die kosten zijn nog niet per wijk of dorp bekend. Het is niet bekend hoe elke woning ervoor staat en ook is nog niet bekend welke alternatieve warmteoptie voor welke wijk of dorp het beste is. Wel kan, zoals is gepresenteerd, voor bepaalde woningtypen van een bepaald bouwjaar aangegeven worden welke stappen nu goed zouden zijn en welke kosten dit met zich meebrengt.
35.	Reactie deelnemer	Mogelijk gaan de gas prijzen snel omhoog, dat kan er voor pleiten om niet te wachten en zelfstandig al stappen te ondernemen.	Dat klopt. De gasprijzen zijn recent omhoog gegaan, waardoor het nog interessanter is om te kijken naar besparingsmaatregelen.
36.	Vraag	In het NRC heeft een hele reeks artikelen gestaan over duurzame wijken. Veel technologisch moeilijke oplossingen stranden op uitvoerbaarheid en kosten. Keep it simple.	Uitgangspunt is om het realistisch en haalbaar te houden.
37.	Vraag	Ik zie dat het stipje van mijn woning als utiliteit staat. Het is een woning, voormalig boerderij	Bedankt voor de opmerkzaamheid. Dat nemen we mee.
38.	Reactie deelnemer	Een oplossing die weinig genoemd wordt, maar makkelijk te realiseren, is de infrarood vloerverwarming in combinatie met zonnepanelen en vloerisolatie.	
39.	Reactie deelnemer	volledig geïsoleerd hybride warmtepomp inductie koken. Reductie energie gebruik/nota	

		met 75%. zal all-electric met eventueel water/water warmtepomp, wat nog slechts een kleine stap is.	
40.	Vraag	Is er rekening gehouden in het onderzoek met de 'file vorming' op het energienet gezien er heel veel geëlektrificeerd gaat worden in de toekomst?	Het is inderdaad bekend dat de capaciteit op het elektriciteitsnet niet heel groot is. Bij het veel toepassen van all-electric warmteopties kan dit een probleem worden. We moeten daarom ook blijven innoveren en kijken naar mogelijk oplossingen voor juist gebruik en opslag van elektriciteit. Daarnaast zijn we ook in gesprek met Stedin over mogelijke uitbreiding.
41.	Reactie deelnemer	Stedin wil graag via EV voertuigen de pieken in het net opvangen. Liever dus niet het net verzwaren. Das nogal kostbaar... Dus snel ev kopen! Des te meer ruimte komt er op het net.	
42.	Vraag	Valt wel op dat de kosten voor HR++ glas en ventilatie er niet bij staan. Behoorlijke kostenpost.	Nieuw isolatieglas is inderdaad erg kostbaar. Het advies is daarom om ruiten die stuk gaan te vervangen voor glas met een hoge isolatiewaarde. De hoeveelheid glas in de gevel bepaald of het zinvol is om goed glas al eerder te vervangen. Bij kleine raamopeningen heeft het verlies van energie door het glas minder invloed dan bij grote glazen puien. De kosten voor glasvervanging verschillen dus behoorlijk per situatie waardoor we deze niet er bij hebben gezet.
43.	Reactie deelnemer	Alle opgewekte elektriciteit door zonnepanelen ook op jaarbasis zelf gebruiken. In plaats van aan het net geven voor €0,07. Bijvoorbeeld elektrische verwarmings panelen in slaapkamers en warmtepompboiler . www.groenehoed.nl	
44.	Reactie deelnemer	Men praat tegenwoordig overigens over HR+++ . Niet voor alle kozijnen geschikt!	
45.	Reactie deelnemer	Complimenten! Als er interesse is in Aquathermie,	

		TEO TEA en TED: www.Indurio.nl	
46.	Reactie deelnemer	48 mensen vanavond op 87000 inwoners! Gelukkig heeft straks iedereen nog INSPRAAK....	
47.	Reactie deelnemer	Dank voor de presentatie. Wel heel belangrijk om nogmaals de gesprekken aan te gaan in de dorpen zelf. Welkom in Nieuw-Beijerland.	
48.	Reactie deelnemer	Dank je wel . Ik hoop dat we de samenwerking met HWD kunnen voortzetten	
49.	Reactie deelnemer	Op het Numansgors zijn inmiddels 23 van de 200 huizen van zonnepanelen voorzien ondanks de moeizame opstart en enkele huizen aardgasvrij.	
50.	Reactie deelnemer	Voor warmtenetten is een door de overheid vastgestelde prijs per geleverde warmte. Maar deze warmtebedrijven moeten uiteraard wel rendabel zijn. Kleinschalige netten zijn niet rendabel gebleken.	
51.	Reactie deelnemer	Afspraak maken persoonlijk voor advies betreft een idee/ plan	
52.	Vraag	Waarom zit er zo'n groot verschil tussen een warmtenet of de all-electric variant qua financien?	De aanleg van een warmtenet en het realiseren van een duurzame bron is behoorlijk kostbaar. Mede omdat in de Hoeksche Waard de woningdichtheid niet zo hoog is als in een stad moet er dus relatief veel werk worden verzet voor een beperkt aantal woningen. Daarbij liggen de dorpen ook nog wat te ver uit elkaar om het warmtenet door te koppelen tussen dorpen. De all-electric variant betreffen vaak individuele oplossingen waarvoor de lagere woningdichtheid niet kostenverhogend werken.